

ŁACIŃSKA TERMINOLOGIA PRAWNICZA

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa przedmiotu	Łacińska terminologia prawnicza
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Zakład Prawa Rzymskiego UJ
3.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Paulina Święcicka
4.	Formuła przedmiotu	wykłady
5.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	30h
6.	Liczba pkt ECTS przypisana przedmiotowi	4
7.	Czy podstawa obliczenia średniej ważonej?	4 punktów ETCS jako mnożnik
8.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Egzamin pisemny, na którym zostanie sprawdzona znajomość tłumaczenia łacińskich pojęć, zwrotów lub maksym na język polski; umiejętność podania łacińskiego brzmienia wskazanych paremii oraz celów wykorzystywania terminologii łacińskiej we współczesnej argumentacji prawniczej lub znaczenie języka łacińskiego dla kształtowanie się narodowych języków prawniczych. Czas trwania egzaminu – 60 minut.
9.	Szczegółowy plan wykładu (zagadnienia)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do przedmiotu: Znaczenie języka łacińskiego jako prawniczej <i>lingua franca</i> świata starożytnego, czasów średniowiecza i czasów nowożytnych 2. Historia formowania się języka łacińskiego – w tym w szczególności łacińskiego języka prawnego i prawniczego – w starożytności, średniowieczu, renesansie 3. Język (łaciński) prawny i prawniczy – specyfika języka jako języka technicznego, jednak formującego się pod wpływem języka codziennego; wpływ łaciny na formowanie się narodowych języków prawniczych 4. Paremie, maksymy, zwroty, definicje – i ich miejsce w instrumentarium prawnika; cel wykorzystywania terminów i paremii; przykłady wykorzystania w orzecznictwie sądów polskich, sądów międzynarodowych 5. Pojęcia IUS i LEX – znaczenie dychotomii dla tworzenia, stosowania, wykładni prawa, oraz obowiązywania i przestrzegania prawa 6. Paremie łacińskie z zakresu ogólnych nauk

		<p>prawnych, filozofii i teorii prawa</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Paremie łacińskie z zakresu prawa prywatnego – prawo osobowe i małżeńskie 8. Paremie łacińskie z zakresu prawa prywatnego – prawo spadkowe 9. Paremie łacińskie z zakresu prawa prywatnego – prawo rzeczowe 10. Paremie łacińskie z zakresu prawa prywatnego – czynności prawne i prawo zobowiązań 11. Paremie łacińskie z zakresu prawa procesowego 12. Paremie i maksymy jako składnik jurystycznego dyskursu argumentacyjnego – czyli o topikach prawniczych 13. Podstawowe terminy i zwroty łacińskie w językach obcych, które swoje źródło mają w terminach łacińskich 14. Podstawowe terminy i zwroty łacińskie w językach obcych, które swoje źródło mają w terminach łacińskich 15. Język łaciński jako prawnicza lingua franca współczesności – współczesne rozważania na temat łaciny, w świetle tendencji unifikacyjnych na poziomie europejskim
10.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p><u>Literatura podstawowa (nieobowiązkowa):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Burczak K., A. Dębiński, M. Jońca, <i>Łacińskie sentencje i powiedzenia prawnicze</i>, Warszawa 2007 2. Dajczak W., T. Giaro, F. Longchamps de Bérier, <i>Warsztaty prawnicze</i>, Warszawa 2011 (i nast. wydania), rozdział I 3. Latina Lingua. Czyli co to znaczy dla prawników?, red. P. Święcicka, Kraków 2014 4. <i>Łacińska terminologia prawnicza</i>, red. J. Zajadło, Warszawa 2005 (i nast. wydania) 5. Pieńkos J., <i>Praecepta iuris. Łacina dla prawników. Terminy, paremie, wyrażenia w porządku systematycznym</i>, Warszawa 1999 6. Pieńkos J., <i>Rzymska myśl prawnicza. Aforyzmy. Przysłowia</i>, Warszawa 1999 7. <i>Regulae iuris. Łacińskie inskrypcje na kolumnach Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej</i>, red. W. Wołodkiewicz, Warszawa 2001 8. Stroh W., <i>Łacina umarła, niech żyje łacina! Mała historia wielkiego języka</i>, tłum. A. Arndt, Poznań 2013 <p><u>Lektury dodatkowe dla chętnych (przykładowo):</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Awianowicz B.B., <i>Język łaciński z</i>

		<p><i>elementami epigrafiki i numizmatyki rzymskiej (dla historyków i archeologów)</i>, Toruń 2007</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Bednarski M., <i>Łacina potoczna</i>, Wrocław (Ossolineum) 1981 3. Czarciński I., Sieradzan W., <i>Łacina średniowieczna</i>, Toruń 2001 4. <i>Disce puer. Podręcznik do łaciny średniowiecznej</i>, red. D. Gwisa, E. Jung-Palczewska, Warszawa 2000 5. Estreicher S., <i>Kultura prawnicza w Polsce XVI wieku</i>, [w:] idem, <i>Kultura staropolska</i>, Kraków 1932 6. Jędraszko Cz., <i>Łacina na co dzień</i>, Warszawa 1970 7. Kupiszewski H., <i>Prawo rzymskie a współczesność</i>, Warszawa 1988 8. Kupiszewski H., <i>Regulae iuris</i>, Przegląd Humanistyczny 7–8 (1981), s. 51–67 9. Liebs D., <i>Lateinische Rechtsregeln und Rechtssprichwörter. Zusammengestellt, übersetzt und erläutert von Detlef Liebs</i>, München 1982 10. Longchamps de Bérier F., <i>Audiat et altera pars. Szkic o brakującej kolumnie Pałacu Sprawiedliwości</i>, w: <i>Leges sapere. Studia i prace dedykowane prof. Januszowi Sondłowi w 50 rocznicę pracy naukowej</i>, Kraków 2008, red. W. Uruszczak, P. Święcicka, A. Kremer, s. 271–283 11. <i>Łacina jako język elit</i>, red. J. Axer, Warszawa 2004 12. <i>Łacińska proza naukowa</i>, red. A.W. Mikołajczyk, Gniezno 2001 13. <i>Łacińskie paremie w europejskiej kulturze prawnej i orzecznictwie sądów polskich</i>, red. W. Wołodkiewicz, J. Krzynówek, Warszawa 2001 14. Marouzeau J., <i>Pogadanki o łacinie</i>, tłum. M. Stępniewska, Lwów 1930 15. Mikołajczak A.W., <i>Łacina w kulturze polskiej</i>, Wrocław 1999 16. Radbruch G., <i>Filozofia prawa</i>, Warszawa 2009 [w szczeg.: „Antynomie idei prawa”, s. 79–84; „Ustawowe bezprawie i ponadustawowe prawo”, s. 244–254] 17. Radbruch G., <i>Ustawa i prawo</i>, w: IUS ET LEX 1 (2002) 18. Rominkiewicz J., Żeber I., <i>Język łaciński dla studentów prawa</i>, Wrocław 2000 19. Safarewicz J., <i>Zarys historii języka łacińskiego</i>, Wrocław 1986
--	--	--

		<ol style="list-style-type: none"> 20. Sinko T., <i>Język łaciński. Pogadanki gramatyczne dla I i II klasy liceów klasycznych i humanistycznych</i>, Lwów – Warszawa 1938 21. Sondel J., „Przedmowa” do: <i>Słownik łacińsko-polski dla prawników i historyków</i>, Kraków 1997 22. Sondel J., <i>Il ruolo del latino nella penetrazione del diritto romano in Polonia. I problemi delle contemporanee traduzioni di termini giuridici</i>, w: <i>Atti del Convegno Internazionale: Il latino del diritto</i> (Perugia 8–10 ottobre 1992), Roma 1994, s. 353–360 23. Sondel J., <i>Z rozważań o łacińsko-polskiej terminologii i leksykografii prawniczej</i>, [w:] <i>Parlament, prawo, ludzie. Studia ofiarowane Profesorowi Juliuszowi Bardachowi w sześćdziesięciolecie pracy twórczej</i>, Warszawa 1996, s. 267–272 24. Stelmach J., <i>Kodeks argumentacyjny dla prawników</i>, Zakamycze, Kraków 2003 25. <i>Teksty i pomniki. Zarys epigrafiki łacińskiej okresu Cesarstwa Rzymskiego</i>, red. J. Kolendo, Warszawa 2003 26. Varvaro A., <i>Linguistique romane. Cours d'introduction</i>, éd. française, Namur 2010 27. Woleński J., <i>Okolice filozofii prawa</i>, Kraków 1999 28. Wołodkiewicz W., <i>Ius et lex w rzymskiej tradycji prawnej</i>, w: <i>IUS ET LEX 1</i> (2001) 29. Zajadło J., <i>Formuła Gesetz und Recht</i>, w: <i>IUS ET LEX 1</i> (2002) 30. Zajda A., <i>Staropolska terminologia prawnicza (do roku 1500)</i>, Kraków 1990
--	--	--